

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl. *
za polu leta 3.—; — 4.50 *
za četrt leta 1.50; — 2.25 *

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročilnice se upravištvo ne ozira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo upravištvo v ulici Torrence št. 12. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglasi in oznanila se računajo po 7 nov. vrstica v petimi; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, očitnice itd. se računajo po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravištvo v ulici Torrence 12. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

*V edinosti je moč.

Slovenska osnovna šola v Trstu.

V znanji je moč! Zgodovina vseh narodov nam dokazuje to veliko resnico. Dobro razvita narodna prosveta je najboljša in najtrdnjša bran proti tujemu nasilstvu. Pripetilo se je večkrat, da so surova ljudstva razdejala države prosvetljenih narodov, premagala je na bojnem polju, a njih duha, njih prosvete niso mogla uničiti, njih jezika ne zatreti. Baš nasprotno, zmagovalci so se potopili v premaganem narodu, sprejeli njega vero, običaje in jezik ter sami kot narod podpolno izginoli. Tako se je godilo germanskim plemenom, ki so razdejala rimsko državo, tako tudi Bolgarom, ki so premagali balkanske Slovane v bizantinskem cesarstvu. Bolgari so Slovane takrat res premagali, a ker je bila slovanska kultura mnogo večja od bolgarske, potopilo se je bolgarsko pleme v slovanskem, prevzelo njega jezik, vero in običaje ter postalo samo slovansko. Vsak narod zatorej, ki si hoče zagotoviti bodočnost, mora najpoprej skrbeti, da si ustvari svojo prosveto ter jo razširi v vse slojeve društva. Varovati mu je pred vsem svoj jezik, običaje in vero, kakršno je prejel od svojih pradedov.

Nam Slovencem so naši nasprotniki uničili že malone ves slovanski značaj. Dva velika kulturna naroda stiskata nas vsak od svoje strani ter si z vsemi silami prizadevata odtujiti nas Slovanstvu. Nastopki temu kulturnemu pritisku se kažejo že povsod, v veri, običajih in v jeziku. Romani so nam po svoje prestrojili krščanstvo, katero smo prejeli od naših apostolov sv. Cirila in Metoda. Potisnoli so naš jezik iz cerkve ter ga nadomestili s tujim. Nemci so jim pomagali pri tem poslu; a ti so šli še dalje, sklenoli so nas podpolno uničiti ter nam iztrgati poslednji znak slovanskega našega poka, vzeti nam naš jezik ter ga nadomestiti s svojim.

Prva naša skrb mora biti sedaj, da si ohranimo svojo materinščino! Da se ubranimo pritiskajočim nas Nemcem in Italijanom, moramo napeti vse naše žile ter zastaviti v ta namen vse naše duševne in gmotne sile, kajti naši nasprotniki so mogočni po številu in sredstvih, katera so jim na razpolaganje v dosego njihovih svrh. Svaha, za katero delamo, mora nam biti vedno jasna pred očmi; sè železno vztrajnostjo in ne-

upogljivo voljo se jej moramo bližati korak za korakom. V tem nas ne sme strašiti trud in delo, ne smemo se bati na-protovanja in proganjanja naših nasprotnikov; držati se moramo krévitó svoje ideje in žrtvovati za njo, kar imamo najboljšega in najsvetejšega na svetu.

V Trstu se je že marsikaj storilo, da se ohrani in okrepi naš življenj, a vse to so stoprav priprave za pravo in glavno delo. Ako si hočemo tukaj zagotoviti in utrditi svojo narodnost, moramo si izvojevati neobhodno potrebnih narodnih šol. Pred nekaterimi leti so se priprijeli nekateri rodoljubi tega dela; hoteli so si izvojevati slovansko učilnico potom prava. A ta pot je jako težavna in zamudna, kajti stavijo se nam zapreke z dveh strani: zvirata nas magistrat in vlada. Vsakdo, ki pozna tržaške razmere, mora se čuditi, da se vlada upira slovanskim težnjam, namesto da bi je podpirala. Slovani stojijo v Trstu na izključljivo avstrijskem stališču, kar se ob Italijanih z najboljšo voljo nikakor ne more trditi. Baš nasprotno so dokazali ti že večkrat in celo prav jasno svoje državi nevarne težnje. Vse to pa višje kroge nikakor ne moti; mirnodušno gledajo to državi zelo opasno premikanje in vlečejo voz po uže davno utrtem in izvoženem tiru; Italijane podpirajo v vsem in povsod, nas Slovane pa prezirajo. Da pa naši oficijozji še sijajnejše dokažejo svojo bistroumnost, vzdržujejo tukaj na državne troške nemške osnovne in srednje šole, kjer si prizadevajo malone izključljivo nemški možje nenemške otroke napajati z nemško kulturo. Zdi se nam, da ti duhoviti možje pomagajo Bismarku zidati nemški most do Adrije, kar bi nikakor ne pričalo o njih velicem avstrijskem patriotizmu. Iz opisanega postopanja se vidi, da si na vso moč prizadevajo stvari postavljati na glavo ter popravljati to, kar je priroda sama ustvarila. Po našem mnenju so vse te moči v to prešibke; narave ne bodo predrugačile in tudi nas ne bodo zatrli ni Nemci ni Italijani, ako si bomo znali in hoteli pomagati.

Najiskrajnejši čas je, da se v Trstu ozbiljno poprimemo narodnega dela. Pred vsem potrebne so nam osnovne šole, v katerih bi se poučevala naša deca v materinščini. Na tak način je edino mogoče obvarovati našo mladino potujčevanja ter ohraniti jo svojemu narodu. Na tisoče je slovenskih roditeljev

v Trstu, katerih otroci se v italijanskih učilnicah podpolno poitalijanče, zato pa raste tudi naše število tukaj tako polagoma. Koliko pravih Slovencev je tukaj obogatelo, a njih otroci so z bogatstvom vred prešli v tabor naših najhujših, najbolj zagrizlih nasprotnikov ter nam tako dvakrat škodovali s tem, da smo izgubili ljudi in bogatstvo.

Trst je za prihodnjost vsega naroda tolike važnosti, da bi se morali naši kranjski in štajerski rojaki mnogo mnogo bolj brigati za nas, nego li so se do sedaj. Podpirati bi nas morali v našem narodnem boju duševno in gmotno, kajti jasno je, da sami vsega ne zmoremo, čeravno imamo najboljšo voljo in si mnogo prizadevamo. Pred vsem bi nas morala uspešno podpirati naša šolska družba sv. Cirila in Metoda, da si osnujemo vender enkrat toli zaželjeno osnovno šolo. To potrebo prebriskó čutimo vsi v Trstu in odlaganje bi našej stvari napravilo neizmerno kvaro. Dan na dan povprašujejo ljudje: Kedaj se odpre slovanska šola? Treba je tolažiti jih z obljubami, da bode v kratkem; naj potrpe še nekoliko mesecev. Dobro poznamo nekatere slovenske roditelje pri sv. Jakobu, ki ne čujejo dati v italijanske šole svojih otrok, ki so bili lani v otroškem zabavišču slovanskem, a letos se jih ne sme več sprejeti, ker so izvršili šesto leto, in sicer, da bi se ne pokarili, da bi ne pozabili tega, čemur so se naučili v zabavišču.

Odpreti nam je prav kmalu prvi razred slovenske ljudske šole in to najprej na lastne troške. Na podlagi dovoljnega števila slovenske šole obiskujočih učencev hočemo potem zahtevati od magistrata tržaškega ali od vlade, naj prevzame šolo v svoje področje, kakor govori šolski zakon. Ako bi zdaj hoteli čakati slovanske šole, katero bi nam odprl magistrat ali država, čakali bi — do sodnjega dne! S peticijami, z resolucijami, molodovanjem in s pravdanjem izgublja se zlati čas in pogublja se nežna mladina naša, in konečne rešitve naših prošelj in pritožeb vender ne učakamo! Večna kvara bi bila tako nemarno tratiti zlati čas, ako si na drug način lahko pomagamo.

Naša šolska družba, ki daje podpore raznim vasicam ob nemški meji, bode pač tudi za Trst, za najvažnejše mesto na Slovenskem, potrosila toliko, da bode mogoče ob troških

vsega naroda slovenskega odpreti tukaj slovansko šolo! Ni se jej bati, da bodo morale druge dežele vse plačevati za nas; pomagali si bomo sami, nabirali in delali za družbo še pridnejega nego smo do sedaj, samo odloči naj se enkrat, ter stori ta prevažni korak! Spali smo le predolgo; najiskrajnejši čas je, da se vzbudimo, da se lotimo resnega dela in da rešimo, kar je še mogoče rešiti. Ako trosimo narodne žrtve v šolske svrhe, trosimo je tam, kjer je potreba največa in kjer bodo te žrtve prinašale največjih koristij. Tako mesto je Trst, zbog svoje lege ob morji in svoje trgovine. Ako hočemo imeti kedaj svojo trgovino, moramo si ustvariti v Trstu pozicijo. To bodo morebiti uvideli tudi prvaki ljubljanski, ki so bili doslej z malimi iznimkami vedno nasprotni tržaškim Slovincem in njih težnjam, o čemer pa denes rajše molčimo.

Nadejamo se, da bode vender enkrat naše odličnjake obsenčil duh pravega spoznanja in da bomo z njih pomočjo prav kmalu odprli prvo osnovno šolo slovensko v Trstu. V to ime pomozí Bog!

Deželni zbor kranjski.

XIV. seja dne 17. januarja.

Po prečitani zapisnika trinajste seje in razdelitvi došlih vlog se odsekom v pretresanju izroči čvetero poročil deželnega odbora in sicer: Poročilo gledé zopetne zgradbe deželnega gledišča finančnemu odseku, načrt novega cestnega zakona in zakona o uvrščevanju cest, dalje poročilo o prošnji posestnikov z Brega, Podolnice in Dobrove za uvrstitve ceste z Dobrove do Zaklanca med okrajne ceste, in poročilo o prikladi na pivo v mestnej občini kamniškej za l. 1888. do všteteja l. 1893. pa upravnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora gledé 4% priklade na najemščino od stanovalšč v mestnej občini novomeškej za l. 1888. se pa po nasvetu poslanca Murnika takoj reši in se sprejme brez ugovora naslednji predlog: „V mestnej občini Novomestju (Rudolfovo) se dovoljuje l. 1888. pobiranje 4% naklade na najemščino od stanovalšč s to izjemo, da se ta naklada od letnih najemščin pod 24 gl. od najemščin za stanovalšča c. kr. vojaških uradov in c. kr. častnikov ne pobira, od drugih hišnih na-

PODLISTEK.

O človeških dolžnostih.

Ital. spisil S. I. v. Pellico, prel. Jos. K.—e.

XXIII.

O ženitvi.

(Dalje.)

Ženska je po naravi mila, hvaležna in ljubi onega, ki jej vrača ljubezen, ki zasluži njeno spoštovanje. Baš zaradi te velike občutnosti lahko zameri močveje neprijaznosti in drugim krivnjam, katere ga ponižujejo. Ta zamera jo lahko dovede do nespravljalivosti in drugih slabih posledic. Nesrečnica ima lahko dosti krivice, ali razlog njenim pregreham je izvestno le moč.

Nastopno prepričanje naj ti ostane neizbrisno v spominu: Nobena žena, ki je bila dobra v dan zaroke, ne izgubi svoje dobrote združena z možem, dokler ohrani on pravo njene ljubezni.

Da si pa ohraniš za stalno pravo do ženine ljubezni, ne zmanjšaj svoje veljave v njenih očeh. Zakonska pouzdanost ne sme v moži zmanjšati spoštovanja in uljudnosti, katero jej je izkazaval pred zaroko. Mož jej sicer ne sme slepo in neumno hlapčevati; mora pa ob enem

znati poučiti jo, ne da bi jej dal očutiti samovoljne oblasti ali surovega karanja. Ona mora vedno čuvati si visoki pojem o njegovem razumu in pravu; treba, da si šteje v čast biti mu svobodna družica; treba, da jej njegova oblast ne nalaga odvisnosti, temveč, da si je sama želi po medsebojne ljubezni.

Najboljše si izbral todaj, kadar si se zagotovil, da jo krasijo izvrstne kreposti. Vender te to zagotovilo ne sme zavajati, da bi smatral za manj potrebno spoštovanje in ljubeznivost do nje. Ne govori: „Ona je tako podpolna, da mi odpušča vsako krivico; ni mi treba truditi se, da mi ostane ljubezniva; ona me ljubi vedno enako.“

Kaj? za to, ker je ona dobra, se bodeš morebiti menj trudil, da si jej vseč? Ne moti se; baš zaradi njene dobrote jo lahko žalosti tvoja neuljudnost in neotesanost. Čim večja je njena uljudnost, tim bolj čuti potrebo najti sebi enacega človeka. Ako pa tačega ne najde, ako uvidi, da se je tvoja zapeljiva uljudnost spremeni v preziranje zlega soproga, silila se bode po lastnej kreposti, da te ljubi, čeravno ve, da si je nevređen, ali ta samo-sila bode zaman. Odpusti ti sicer, ali ljubil te ne bode. Gorje, ako ne zmagaj krepost, ako bi tožna reva našla družoga! Ne dovolj cenjeno srce, katero slabo va-

ruješ, mogla bi si osvojiti slepa strast, ki bi prognala mir iz obitelji.

Mnogo mož živi v takih položajih, in žene, ki zdaj preklinjajo, bile so nekdanj krepotne. Revce so zašle, ker niso bile ljubljene.

Posveti svoje delovanje v dober uspeh onej, katerej si dal sveti naslov sproge, kakor mora tudi ona posvetiti se tvojemu napredku. Tvoje dolžnosti so pa vsekako večje, kajti ona je stvor slabši; ti pa, ki si močnejši, si jej večji dolžnik v vzgledu in podpori.

XXIV.

Ob očetovske ljubezni do otrok in mladine.

Ako imaš otroke, moraš darovati domovini dobrih narodnjakov, Bogu pa izvrstnih duhov. Vzvišena naloga! Kdor tega ne izvršuje, izdaja domovino in sovraži Boga.

Ne treba te opominati, kake kreposti mora imeti oče; vse bodeš imel, ako si bil dober sin in si dober mož. Slabi očetje so bili vsi nehvaležni sinovi in malovredni možje.

Okrasi svojo dušo s čutom očetovske ljubezni uže predno imaš otroke in tudi ako jih nemaš nikoli. Očetovsko ljubezen mora gojiti vsak človek ter skazovati jo vsem otrokom in vsem mladeničem. Pazi

z veliko ljubeznijo in sè spoštovanjem na mladi narastaj človeškega društva.

Vsak zaničevalec in žalilec mladine bode kmalu hudobnež, če uže ni.

Vsak človek mora skrbno paziti, da spoštuje otroško nedolžnost, da je sam ne pohujšuje, da je drugi ne kvarijo, da jej uliva v srce ljubezen do kreposti. Kdor na vse to ne pazi, uzrok je lahko, da se otrok izkvari. A kaj hočemo več reči, nego je izustil sam Rešitelj, čestiti prijatelj otrok? „Kdor vzprejme malo dete v mojem imeni, mene vzprejme. Kdor pa pohujša katerega koli teh malih, ki verujo v mene, bolje bi mu bilo, da se mu malinski kamen obesi na vrat in se ga vrže v morskó globino!“ — Smatraj za otroke vse one, ki so mnogo mlajši od tebe, na katere upliva tvoj vzgled in tvoj glas. Občuj z njimi vedno prijazno in ljubeznivo, da jih odvrneš od zlega in vodiš k dobremu in vzvišenemu.

Mladina posnema uže po naravi rada vse; ako jo obdajajo pobožni, dostojni in ljubeznivi odrasli, trudi se biti njim enaka, in s časom bode tudi res enaka. Ako so pa odrasli neverni, pokvarjeni in hudobni, bode otrok slabši od njih.

(Dalje prih.)

jemščin pa od vsacega goldinarja po 4 krajcarje.

Zadnjič rešeni zdravstveni zakon se potrdi v tretjem branji.

Poslanec Gutmannsthal vpraša pri tej priliki poročevalca, bode li zdravnikom kako zabranjeno, da ne bodo mogli ljudem računati po lastnej volji?

Dr. Vošnjak odgovarja, da se bodo prejemi zdravnikov vsled določbe § 13. vravnali po posebnej instrukciji, da bode pa tudi deželni odbor pazil na to, da zdravniki za svoje posle ne bodo preveč zahtevali, ter določil, koliko smejo računati. Gutmannsthal se poročevalcu zahvali za to pojasnilo.

Potem poroča poslanec Klun o porabi enega dela Holzapfelneve zapuščine za gluhozvo. Ta zapuščina je koncem l. 1887. znašala 220.359 gld., nje letni dohodki pa štejejo 9500 gld. Lani je bil deželni zbor sklenol, naj bi se iz teh dohodkov pripravilo 20 prostorov po 150 gld. za 20 gluhozvo deklic v šmihelskem zavodu pri Novem Mestu, torej v skupnem najvišjem znesku 3000 gld. Deželna vlada pa je temu sklepu le pogojno pritrnila, namreč da iz Holzapfelneve zapuščine ne dovoli 20 ampak le 10 ustanov v skupnem znesku 1500 gld. in tudi teh deset le proti temu, da dežela na deželne stroške prevzame odgojo 10 gluhozvo deklic. Deželna vlada namreč misli, da bi se morala Holzapfelneva zapuščina prav za prav rabiti le za napravo domače gluhozvo deklice, ki bi pa predlog zavlekla, ako bi se vsako leto 3000 gl. potroševalo za gluhozvo deklice. Poročevalec pa dokazuje, da se sme Holzapfelnevo premoženje rabiti tudi za odgojo gluhozvo otrok, in da bi se naprava lastnega zavoda ne zavlekla, ako bi v ta namen vsako leto potrošilo 3000 gld. Za stavbo bi se zmerom od Holzapfelnevih dohodkov vsako leto nakladali 6500 gld., Wolfvih pa 1600 gld., torej čez 8000 gld., ter bi imeli uže v 6 letih z Wolfovo glavico 42.000 gld. in z obrestnimi obrestmi za stavbo lastnega zavoda nabrali 100.000 gld. Tudi dokazuje se statističnimi številkami, da 20 ustanov za gluhozvo deklice ne bi bilo preveč, ker je uže zdaj v šmihelskem zavodu 10 takih deklic, 12 drugih jih je pa prednici še naznanjenih, in tri so v linškem zavodu. Izmed prej omenjenih 22 so razven treh vse z Dolenskega; koliko jih mora biti še na Gorenjskem in Notranjskem, za katere ne vemo; 10 ustanov bi bilo torej premalo. Poročilo torej deželnemu zboru preporoča, naj zahtevi slavne vlade ne pritrđi, ampak naj ostane pri svojem lanskem sklepu ter se v tej zadevi obrne naravnost do ministerstva in v ta namen sprejme naslednje predloge finančnega odseka:

1. Deželnemu odboru se naroča, naj se potem slavne deželne vlade obrne do visokega ministerstva s prošnjo, da v smislu lanskega deželnozborovega sklepa

a) pritrđi izročitvi Holzapfelneve zapuščine v deželno oskrbovanje, ne da bi se zaračunovali 50dstotni doneski k upravnim stroškom,

b) privoli, da se iz Holzapfelnevih dohodkov za gluhozvo deklice v zavodu šolskih sester „de Notre Dame“ v Šmihelu pri Novem Mestu, dokler deželne koristi ne bodo zahtevale drugačnega ukrepa, preskrbi 20 prostorov po 150 gl. za vsako gojenko, torej v skupnem najvišjem znesku 3000 gld.

2. Deželnemu odboru se dalje naroča, naj v slučajih, ako visoko ministerstvo pritrđi izročitvi Holzapfelneve zapuščine v deželno oskrbovanje, nemudoma pretresa vprašanje, kje, kako in kedaj bi se dala napraviti lastna gluhozvo deželna, in naj o tej zadevi poroča prihodnjemu deželnemu zboru.

S tem je rešeno tudi poročilo deželnega odbora v § 9 letnega poročila glede Holzapfelneve ustanove.

Ti predlogi obveljajo brez vsakatega ugovora soglasno.

Poslanec Luckmann potem poroča o razširjenju prisilne delavnice in omenja, da prisilna delavnica za mladostne prisiljene ni, ampak bi bilo treba zanje napraviti poseben izboljševalen zavod. Ker je pa domačih mladostnih prisiljencev prav malo, ne izplača se za nje napravljati poseben oddelek. Torej bi bilo najbolje, naj domače mladostne prisiljence pošiljamo drugam, in ravno to preporočamo drugim deželam, ki sem oddajajo svoje prisiljence. Dalje omenja, da obravnave z mestnim zastopom zaradi zemljišča, ki ga dežela od mesta kupuje, zaradi nameravnega novega pota še niso dovršene, in da bi bilo prav, kupiti tudi košček Luckmannovega sveta; razširjenje zavoda pa bi bilo deželi na korist, ker bi bilo mo-

goče sprejemati več vnanjih prisiljencev in vsled tega domače cenje vzdrževati. V imenu finančnega odseka torej predlaga:

1. Visoki deželni zbor naj potrdi deželno-odborske ukrepe glede izboljšanja in razširjenja prisilne delavnice.

2. Ustanovljenje izboljševalnega zavoda za mladostne gojence, ki bi bila popolnoma ločiti od prisilne delavnice, opusti se in je prositi visoko c. kr. vlado za potrditev tega sklepa.

Ko bo potrdila vlada ta sklep, naznaniti je deželam, ki rabijo sedanji izboljševalni oddelek, da se je opustil ta zavod, ter jih prositi, naj kolikor mogoče hitro ukrenejo potrebno, da drugam izročijo svoje mladostne gojence.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

2. t. m. je odprl sejo državnega zbora poslanec Schönerer uleživši prošnjo s 35.000 podpisi, da vlada zapreči naseljevanje ruskih židov, ob enem je preporočal, naj se nujno natisne poročilo peticijskega odseka. Do sedaj ni bilo v navadi, da bi poročila tega odseka tiskali; taka poročila izveščali so do sedaj ustno državnemu zboru. Peticijski odsek razdelil se je o tej priliki v dva dela in stavila ste manjina in večina svoja predloga. Večina odseka je predlagala, naj se preide na dnevni red; manjina pa predlaga resolucijo, v kateri poziva vlado, naj izvrši šolsko in ženitninsko postavo za žide v Galiciji. Predsednik peticijskega odseka javlja, da on nima v tej zadevi nikakršne oblasti, ker o vsej tej stvari ima razsojati edino le peticijski odsek. V tajnej seji proračunskega odseka posvetovali so se poslanci, kako bi se najbolje in z največjim uspehom postopalo proti rastočej nemoralnosti na Dunaji in v drugih glavnih mestih Avstrije. Vse stranke so bile edne misli, da tu treba kaj ukrenoti, ker sedanje stanje je mestom v največjo kvaro. Pretresali so tudi vprašanje, kako je postopati proti hazardnim igram, ki uniče in pokopljejo toliko imovitih mož in družin.

Ogerski državni zbor je z veliko večino sprejel postavbo ob urejenji ogersko-rumunske meje, o čemer smo govorili v zadnjem listu. Isto tako je sprejeta tudi sladorna postavba.

Novoizvoljeno mestno starešinstvo v Zagrebu je imelo 3. t. m. svojo prvo sejo, v kateri je se imele verificirati volitve. Po vladi odstavljeni prejšnji župan profesor Badovinac je interpeliral višjega župana, ali je voljeni odsek uže začel svoje delovanje v proslavo 40letnice cesarjevega vladanja. Nadžupan je obljubil prihodnje odgovoriti na to interpelacijo. Podžupan Crnadak predlaga, naj se izvoli deputacija 3 odbornikov, ki pojde 19. t. m. čestitat biskupu Strossmayerju o njegovej zlatej maši. Nadžupan neče dati predloga na glasovanje, zato večina mestnih odbornikov demonstrativno odide iz zbornice.

Klub umerjene opozicije hrvatskega dež. zbora je imel svojo sejo, v kateri je predsednik grof Ivan Drašković predlagal, da mora klub v bodoče odločneje poudarjati slovansko svoje stališče. Voljena je bila tudi deputacija 3 poslancev, ki pojde 19. t. m. vladiki Strossmayerju čestitat v imenu kluba o njegovej zlati maši.

Vnanje dežele.

Ruski listi preporočajo svojej vladi, naj sedaj, ko je jasno da Avstrija, Anglija in Italija nečejo sprejeti ruskih predlogov glede bolgarskega vprašanja, dela na to, da si drugim potom pridobi ugled in veljavo pred Evropo. Do sedaj je Rusija kazala povsod svojo miroljubnost in nikakor ni rušila javnega miru, zato so se ponesrečili vsi koraki njene diplomacije. Tega Rusija ne sme dalje trpeti. Sklene naj naposled pogodbo s Francijo. To bode pomagalo. Rusija in Francija kakor zaveznici bodeči pač mogli ako treba tudi z orožjem v roki dostojno braniti svoje koristi. Da je sedaj za to najugodnejši čas sklenoti to pogodbo, priča nam javno mnenje na Francozkem, ki je Rusiji zelo prijazno. Ni dolgo tega, kar je grof Pariški sam, ali pa eden glavnih voditeljev njegove stranke skušal dokazati v listu „Revue des deux mondes“, da je zveza z Rusijo nemogoča, ker se državi glede Poljske ne bodeči mogli nikdar sporazumeti itd. Vse to ni Francozov prav nič motilo in najuplivnejši listi francozki se niso prav nič ozirali, da niti omenili niso tega članka, kar priča, da je zveza mej obema državama prav lahko mogoča; sklene naj se

zatorej ta pogodba, pospeši naj se oboroženje, potem bodo vlasti morda vender le uvaževale ruske predloge; Nemci pa bi v slučajih vojne nikakor ne prišli več v Pariz, kajti morali bi njih vojsko razdeliti ter polovico poslati proti Franciji, polovico pa proti Rusiji. Knez Lobanov, ruski poslanik na Dunaji, je odpoštoval v Peterburg, da poroča svojej vladi o avstrijskih proti-predlogih o rešitvi bolgarskega vprašanja. Avstrija predlaga, da Rusiji prepuusti upliv v severnej Bolgariji, da pa za odškodnino dobi Bosno in Hercegovino. Na tem temelji začeli bodo nadaljni dogovori, ako dobi dunajski kabinet dovoljen odgovor iz Peterburga. Avstrija bi priznala zedinjeno Bolgarijo ter bi za odškodnino zasela Staro Srbijo ali Makedonijo.

Radikalna stranka na Srbskem je pri volitvah sijajno zmagala, kakor poroča „Pol. Corr.“ Izvoljenih je 130 radikalcev, liberalcev pa samo 12; 7 novoizvoljenih poslancev se pa ne priznava nobenej stranki.

Črnogorci, ki so bili zaradi ustanka v Burgasu v Carigradu zaprti, izpuščeni so uže ter so dospeli v Cetinje. Osvojenen je izposloval je črnogorski diplomat Plamenac.

V Turn Severinu na Rumunskem se je narod spuntal ter podrli vse vladne hiše in iztirali uradnike. Vojniki so upor takoj udušili ter zaseli mesto. Ministerstvo je dalo svojo ostavko; kralj je zato poklical predsednika senata Ghiska na posvetovanje. Dogovori z avstrijsko vlado o novej trgovinski pogodbi se bodo kmalu začeli; Stourdzja je uže v ta namen odpoštoval na Dunaj.

V francozkej zbornici govoril je poslanec Breteuil, da mora francozka politika delati na to, da si pridobi prijateljstvo Anglije in se približa Rusiji. Ta govor so vse novine vsprejele z velikim odobravanjem, ker je ta nasvet vrlo umešten v sedanjem položaji republike proti ostalej Evropi. Pravda proti Wilsonu je izvršena. Zet poprejšnjega predsednika republike je obsojen na dve leti zapora in na precejšnjo denarno globo; ob enem zgubi za pet let vse grajanske pravice.

Položaj italijanske vojske v Afriki je vrlo neugoden, ker je začela zopet huda vročina. Kakor poroča „Esercito“, šteje abisinska vojska okolo 85 tisoč mož in je udaljena le malo milj od italijanske posadke Saati. Neki list je nedavno poročal, da je vlada naročila paroplovnemu društvu, ki je prepeljalo vojsko v Afriko, naj ima vedno pripravljeno dovoljno številno parnikov, da prepelje 2 tretjini vojakov zopet v Evropo.

Kakor piše „Daily News“, se ne bode Španija pridružila trojneje zvezi, kakor je želel Bismark. Španski narod in njega voditelji so odločno proti temu, zato bode ostala Španija v boče popolno neutralna. Gojila bode pa prijateljstvo proti Franciji. Bismark je mislil uloviti Španijo na limanice ter pridobiti jo na svojo stran s tem, da bi jej pridobil naslov „velevlast“, a Španija je bila bolj pametna; pustila je Bismarku prazen naslov ter hodi stilo pot in prav ima!

Nemški cesar je pooblastil princa Viljema, da mej boleznijo prestolonaslednika lahko podpisuje državne listine v cesarjevem imenu. Bolezen prestolonaslednika je vedno nevarnejša in ni več upanja, da bi okreval.

DOPISI.

Ricmanje dne 3. marcija. [Izv. dop.] (Romanje v Ricmanje k sv. Jožefu). Uže v letu 1693. po papeži Inocenciji XII. z mnogimi odpustki obdarovana in od 1749. daleč po svetu sloveča Božja pot k sv. Jožefu v Ricmanjih poleg Trsta se začne 18. marcija in traja skoz 8 dni do svetne nedelje. Nadejamo se to leto mnogočrtnih častilcev sv. Jožefa, ker imamo železniško postajo Boršt samo 10 min. udaljeno od romarske cerkve. Cerkevje vsa prenovljena in olepšana; ukrašena je z mnogimi stukaturami, s slikami, s kipi in podobami. Pravo mojstersko delo je v mramornato ploščo na oltarnej mizi izbuknena podoba, ki predstavlja sv. Jožefa bežečega v Eipt. Pobožni romarji poklekajo pred to podobo, molijo in jo poljubujejo; dozdeva se jim slišati glas sv. Jožefa: Pridite k meni vsi (osobito mojega imena), ki ste v težavah življenja in v smrtno uro, in jaz vas bodem poživil. Sv. Jožef nema enake cerkve v vseh slov. deželah glede krasote in prostornosti; prostora je za 4 do 5 tisoč ljudi.

Ta cerkev stoji 118 let. Zidali so jo 20 let; po slogu jej ni nobena enaka. Slo-

venci in Slovani v obče, posnemajte neke-danje pradede, ki so jako častili svojega zaščitnika s. Jožefa. Dokaz temu je zapisnik udov bratovščine sv. Jožefa 1750 — 1773, kateri imenuje 4884 udov. Kakor pokrovitelj tej bratovščini je zabeležen sam prestolonaslednik Marije Terezije Jožef, znan potem kot cesar Jožef. Med ude so pisani visokorodni plemenitaši n. pr. B. Ernest a Ravnah, Rosetti, Salbenstein, Max. de Modersheimb, Brigido, Orlando, Frankolsberg, Ebenfeld Strolendorf, Salvay, Marenzi, Juliani, Argento, Belguamoni, Gravizi, Mildenhau, Herberstein, Lamberg, Auersperg, Nikoleti, Cobencel, Coronini, Neuhaus, Valvasori, Lih-tenberg, Lerchenfeld Scherzer, general Keller, Petuzzi, Babnizh, Zanki, Bonuomo, Polesini, de Angeli i. t. d.

Prednamci naši, ki so živeli v Bržaniji, v Trstu, na Krasu v Brkinih in po Notranjskem, bili so vneti za vse, kar je dobrega, krasnega, veličastnega in bili so pred vsem pobožni; nadarili so cerkev sv. Jožefa v Ricmanjih s prekrasno olepšavo, z mnogimi umotvori.

Doslej je bilo vsako leto mnogo ljudij od vseh krajev, iz Istre, s Krasa, iz Trsta in njega okolice v dan sv. Jožefa pri nas. Upamo, da se vidimo tudi letos, posebno ako še dodamo, da hranijo Ricmanci v svojih hramovih za trudne romarje naj vksnejšega in izvrstnega soka iz vinske trte.

Iz podgrajskega okraja dne 28. febr.

[Izv. dop.] G. urednik! z veliko nevoljo sem prejel za pero, s katerim moram sicer mnogo delati, a pišem vam te vrstice dobro vedoč, da namesto mene ne bi drugi storil, kar se mora storiti. In to, o čemer hočem pisati in kar po vsej pravici in resnici zazluži, da se opiše, mogoč bi bil izvršiti kdo drugi z delom manj obložen, nego sem jaz. Čakam in čakam in iščem po časopisih, bode-li kaj pisanega o tej stvari — a do denes nisem našel ničesar.

Važna stvar, ki je vredna, da se svetu kaj o njej pove, je kmetška zadruza za podgrajski okraj s sedežem v Materiji, katera je bila ustanovljena pred dvema letoma po prizadevanji in trudu ondukajšnjega rodoljuba g. R. Zupančiča, v. č. g. I. Benedika župnika Brezovškega in nekoliko drugih rodoljubov. Zdrugi je namen napotovati kmete do umnejšega in plodonosnejšega obdelovanja zemljišč in v dejanji kazati ter pomagati kmetu do tega hvalevrednega namena. Zato naroča zadruza kmetški list „Kmetovalca“ vsem šolam in župnijam; ta list naj bi ljudstvo pridno čitalo in se poučevalo iz njega. Zadruza napravlja igre t. j. tombole ali loterije, pri katerih stavi za dobitke kmetško orodje in dobra semena. Ni-li hvale vredna svrha, niso-li marljivi gospodje vsestransko trudeči se za boljše blagostanje kmetovo vredni, da se zabeležijo v zlato knjigo zaslug ali vsaj svetu objavijo?

Piše se o vsakej malenkosti; piše se kako in koliko se je v proslavo tega ali onega zaslužnega pokojnega moža — plesalo a našel se ni človek, ki bi bil črhno! vsaj besedico ob omenjenej zadrugi in v pohvalo njenih ustanoviteljev in še zdaj marljivih delalcev! Cenite-li zadruzo tako malo?

Proslavljajo se čitalnice, bralna družtva, pa le malenkostne so koristi dohajajoče iz njih ubogemu narodu (kolikor se gmotnosti tiče) v primeri s koristimi in dobički, ki jih imajo uže zdaj kmetje od omenjene zadruge; večjih koristij pa bodo še-le imeli. Po dveh letih se more zadruza z lepim uspehom pohvaliti, posebno v brezovškej župniji — čeprav se stavijo od neke strani zadruge zapreke — kjer imajo kmetje uže veliko novih plugov. Uže to je velik dobiček za kmeta, ker potrebuje manje živine in ta trpi mnogo manje med oranjem. Zadruza je privedla kmete do prepričanja, da menjavajo semena in si boljših oskrbljujejo in napravljajo bolj praktično oročje.

Slava tedaj gg. Zupančiču in Benediku! Posmehovali so se Vama, ko sta počela obdelovati z boljim orodjem zemljo (česar pa kakor pametna moža nista zamerila dobro vedoča, da naš kmet je jako konservativen), zdaj pa se lahko uže ozirata in gledata z velikim zadoščanjem po polji, kako Vaju uže posnemajo in Vama hvalo pojo.

Veselo napreduje zadruza tudi uže v župniji hruški, kjer ima skrbnega podpornika župana in deželnega poslana g. St. Jenka. Ne ukvarja se sicer s kmetstvom ali vso skrb obrača v njega napredek. V petih vaseh so si vaščani naročili kmetom prekornisti list „Kmetovalca“, v mnogih vaseh so si omislili dobrih rezal za slamo in novih plugov; povprašujejo tudi uže po boljših semenih. Lep napre-

dek, a pomislimo, da je to stoprav začetek. Menim da meseca septembra je bil občni zbor zadruge v Materiji. Prvokrat sem bil navzočen in takoj se mi je začela prikupila ter bi malone rekeli, prirasla k srcu. Spoznal sem, da je to družba, katero mora vsak rodoljub podpirati vsestransko in po vsej svoji moči. Šešlo se je bilo mnogo kmetov tudi iz župnije hrušiške. Prevažno je bilo zborovanje in vender se o njem ni nič poročalo! Preobširen bi narastel dopis, ako bi hotel le površno o njem poročati, a vender prav kratko poročilo ne bode motilo Vaših čitateljev.

Predsednik g. Župančič je izvestil o delovanju zadruge oziroma ob odobrovanju in blagajnik župnik g. Benedik o gmotnem stanju. Odobrilo se je vse in gg. poročevalcema se je izrekla hvala. Potem je bila volitev novega odbora in naposled tombola. Za dobitke je odbor nastavljal 8 novih plugov in več vrst dobrega semena. Nov plug so pripravi tudi vaščani iz Loč; da so se osvedočili o njegovi dobrobi, služi v dokaz, da so si in si bodo naročili vsi novih plugov; za stare neokretne in težke ne marajo več.

Pred petimi tedni je imel novo izvoljeni odbor sejo, ki je bila dokaj važna in vender se o njej zopet ni nič poročalo. V tej seji se je ustanovil odbor izvolilši za predsednika velezaslužnega g. Župančiča in za blagajnika g. župnika Benedika.

Odločil je odbor, da bode prihodnje občno zborovanje na belo nedeljo v Podgradu, o katerim se napravi loterija in za dobitke stavi 7 plugov, cepilno orodje in več vrst dobrega semena. Da se bode moglo toliko lepih dobitkov razigrati, zaslug je g. župana Sl. Jenka, ki je omogočil nakup orodja s svoto denarjev. Objubil je še obilno podporo, da bode kupila zadruge za podgrajsko občino čistilnico za žito, ker predalec je za te vasi zadržal stroj v Materiji. Gg. župani! posnemajte g. Jenka v tem, da skrbite za napredek zadruge in jo krepko podpirate po njegovem vzgledu, ker le tako pokazete, da skrbite za blaginjo svojih občinarjev. Ako pa tega ne storite, niste vredni častnega zaupnega mesta, na katero Vas je postavilo ljudstvo!

Pričakujemo, da bode ob občnem zborovanju udeležba mnogobrojna in da pristopi mnogo novih udov tudi iz Jelšanske občine in v to naj dela vsak rodoljub. Čim več nas bode, tim krepkejša bode zadruge in tim uspešnejše bode njeno delovanje.

Na svidenje rodoljubi in prijatelji kmetijstvu iz jelšanske občine na belo nedeljo v Podgradu! Pridite in pripravite se!

Tudi misijonarilo se je v dan odbove seje v Materiji — a ne da bi č. čitatelj hudomušno zategnol ustne, — po vsej resnici in pravici se je misijonarilo in to poslanstvo sti opravljali — ženski, in sicer za narodno stvar vneti blagorodni gospe Šabčeva in Jenkova. Ako blagorujemo onega, ki pridobi eno samo dušo, tedaj imenovanima gospe dvakrat blagor, ker pridobili ste dve duši t. j. dve ustanovnici za žensko podružnico sv. Cirila in Metoda v Trnovem-Bistrici. Slava!

Domače vesti.

Občni zbor delalskega podpornega društva v Trstu bode dne 25. marca ob 4 popoldne v ulici Corso, hiš št. 45, kjer je bil tudi lani. Dnevni red: 1. Nagovor predsednikov. 2. Družvena kronika, poročila tajnik: a) o možkem, b) o ženskem oddelku. 3. Poročilo denarničarjevo o računu za leto 1887. in poročilo pregledovalcev računov, a) za možki, b) za ženski oddelek. 4. Proračun za leto 1888. in dotični predlogi, a) za možki, b) za ženski oddelek. 5. Poročilo gospodarjev in knjižničarjevo. 6. Promena nekaterih točk družstvenih pravil. 7. Posamični predlogi. (Taki predlogi morajo se javiti odboru najdalje do 11. marca.) 8. Volitev predsednika, 2 tajnikov, denarničarja, 18 odbornikov in 6 namestnikov v zmislu §. 11 in 12. pravil; voli možki oddelek. 9. Volitev 8 pregledovalcev računov za leto 1888. v zmislu §. 17. pravil; voli možki oddelek. 10. Volitev 30 nadzornikov (mojstrov) v zmislu §. 11. pravil; voli možki oddelek. 11. Volitev 9 odbornic, 4 namestnic in 6 nadzornic v zmislu §. 13. pravil; voli ženski oddelek. 12. Volitev 2 pregledovalcev računov v zmislu §. 13. pravil; voli ženski oddelek.

Trst, 7. marca 1888. Odbor. Opomnje: Volilno pravico imajo le oni, ki so opravili svoje dolžnosti v zmislu §. 10. pravil. Volitev se bode vršila tako-le: V soboto 24. marca zvečer od 7. in pol

do 9 ure in v nedeljo 25. marca od 9 ure zjutraj do 1 popoldne v družstveni pisarni in popoldne od 4 ure do zaključka občnega zbora v dvorani v ulici Corso hiš. št. 45. Volilna komisija je sestavljena iz teh le gospodov: Andrejčić Fran, Čargo Fran, Kobal Fran, Lovišček Fran, Novak Jarnej, Ipavc Ivan, Može Peter, Božič Ivan, Lotrič Gregor, Ster Valentin, Škabar Ante, Žitko Fran, Piriš Ivan, Hrast Anton, Jernejčić Anton. Ta komisija bode sprejemala listke obeh oddelkov. Vsak ud, ki hoče voliti, mora komisiji pokazati svojo knjižico. Voli se osobno in ne po oblaščenih.

Poročilo in računi delalskega podpornega društva za leto 1887. so izloženi v družstveni pisarni od petka dne 9. t. m. do občnega zbora dne 25. t. m.

Načrt za Dolenčev spomenik je izložen uže od nedelje v tržaški čitalnici. G. Rendić ga je izvel prav umeteljno. Vsak narodnjak naj si ga ogleda, da se sam osvedoči o našej trditvi.

Sokolov „jour-fix“ bode v soboto 10. t. m. zvečer ob 9. uri v gostilni „pri dveh kolesih“.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poklonil g. B. Škrbinec deset goldinarjev. Lep donesek! — V Kolmanovej prodajalnici se je nabralo v ta namen 40 novč.

Občni zbor delničarjev ljubljanske predilnice in tkalnice bode dne 7. aprila v Trstu.

Stritarjevih zbranih spisov je prišel mej ljudi 36. snopič. Vsebina: Po velikem požaru. Nedolžen.

„Glasbena Matica“ ima šest učiteljev in učiteljic, nad 170 pravih in nad 80 izrednih učencev, skupaj zatorej preko 250. V tem prvem glasbenem slovenskem zavodu se poučuje igra na klavir, na gosli, petje, nauk o teoriji in harmoniji, in v najnovejšem času tudi godba na pihalne instrumente. „Glasbena Matica“ je zavod, ki je vreden podpore vseh zavednih Slovencev z malim doneskom letnih 2 gl. Ustanovniki plačajo edenkrat sa vselej 40 gl.

Poziv slovenskim skladateljem! Odbor „Glasbene Matice“ v Ljubljani razpisuje v zmislu § 2. družstvenih pravil sledeče nagrade:

1. Trideset goldinarjev za najboljšo skladbo, prirejeno na podlagi narodnega napeva za igro na klavirju v obliki varijacije, fantazije ali parafraze.

2. Petindvajset goldinarjev za najboljši komičen ali resen dvo-ali trispjev s spremljevanjem klavirja.

Skladbe, katerim je priložiti ime skladatelja v zapečatenem ovitku, pošljejo naj se do 1. maja t. l. „Glasbene Matice“ odboru v Ljubljani.

Odbor.

Levstikova slika. Knjigar J. Giontini v Ljubljani je dal pri fotografu Lainerju napraviti jako lepe fotografije umrlega slovenskega pisatelja Fr. Levstika. Cena tem fotografijam, ki nam kažejo pokojnega Levstika v dobi 40 let, je v kabinetnem formatu po 90, s pošto po 95, v vizitničem formatu po 45, oziroma po 50 kr.

Frančišek Ksaver Zajec †, akademični kipar, umrl je 8. februarja t. l. v Ljubljani ob 12. uri popoldne v 66. letu dobe svoje. Porojen je bil kipar Zajec v Sovodnjem št. 12, v vasi, pripadajočoj k občini Oselica na kranjsko-goriškej meji, sin malega zemljiškega posestnika. Brate je imel pokojni Zajec štiri: eden je bil kovač, drugi trije pa kiparji. Prvi, Anton Zajec, umrl je kipar v Podlipniku na Hrvaškem; bil je jako nadarjen, dasi ni obiskoval nobene akademije. Drugi brat, Valentin Zajec, kateri je umrl pred tremi leti (14. marca 1884.) v Cogni veneti na Beneško-Italijanskem, pa je bil sloveč kipar na Laškem in je dovršil kiparsko akademijo v Benetkah ter tam obil za svoje izvrstne izdelke zlato svetinjo, katero so mu prisodili profesorji akademije. Po dovršenih študijah se je naselil kiparski mojster v Cogni veneti in izvršil je mnogo krasnih kiparskih del, tako na pr. dvanajst apostolov za župno cerkev v Skiji pri Vincenci od kararskega mramorja v človeške velikosti, dalje podoba Garibaldijevo in več drugih znamenitih del. Kakor prej imenovana, je tudi tretji brat Marka Zajec podobar in še živi. — Pokojni Fr. Zajec se je od l. 1843. do 4. junija 1847. učil kiparstvu pri kiparju Luki Čeferinu v Idriji, kateri mu je dal jako laskavo spričevalo. Leta 1848. 22. marca ustopi Fr. Zajec s šestindvajsetimi leti v c. kr. akademijo obrazovnih umetnostij na Dunaji, na kateri je ostal tri leta, potem pa odšel v Monakovo na kraljevo bavarsko akademijo obrazovnih umetnostij, kjer je dobil 7. junija 1852. l. od slavnega profesorja Maksa Wild-

mana ie akademijskega ravnatelja Kaulbacha spričevalo, da je monakovsko akademijo „mit ausgezeichnetem Fleisse besucht und vorzügliche Fortschritte gemacht und sich ausgezeichnet gut betragen hat.“ Leta 1854. pride Fr. Zajec v Ljubljano ter prosi mestni magistrat, naj mu dovoli v Ljubljani izvrševati kiparsko umetnost, zlasti ker te umetnosti v Ljubljani ni še nikoli izvrševal nobeden domač umetnik, ki bi bil prej izvršil kiparsko akademijo. Dne 6. novembra 1854. l. bila je prošnja Fr. Zajčeva po tedanjem ljubljanskem županu dr. Burgerju odobrena, a s tem pridržkom, da Zajcu s to dovolitvijo nikakor ni združena domovinska pravica v ljubljanskem mestu. Sedaj je pričel Fr. Zajec svoje delovanje. Sreča mlademu umetniku takoj ni bila mila in pozneje, ko si je sezidal seveda nekoliko s svojimi skromnimi prihranjenimi novci hišo na vožarski poti št. 3 (sedaj posestvo g. Cermaka), moral je isto kmalu prodati. Sploh se je vedno do smrti svoje boril z bedo in togo.

Glavna dela njegova, kolikor jih je bilo možno zabeležiti, so ta: podoba knezoškofa Antona Alojzija Wolfa od kararskega marmorja na levi strani presbiterija stolne cerkve ljubljanske; na iste cerkve vnanji strani na stolnem trgu sv. Hermagora in Fortunata v nadčloveške velikosti. Velika podoba knezoškofa Antona Martina Slomška za stolno cerkev v Mariboru od kararskega marmorja, katero je naročil po naročilu dotičnega odbora v Mariboru ranjki dr. Bleiweis. Dalje doprsna podoba tržaškega škofa Legata od kararskega marmorja za župno cerkev v Naklem. Potem dva krasna angelja za novomeško frančiškansko cerkev; lepe podobe za veliki oltar župne cerkve v Stangi (okraj Litija), „Zadnja večerja“ od istrskega kamena po Pavlu Deschwadenu za župno cerkev v Naklem pri Kranji. Podoba Vincencija Pavljanskega na ljubljanskem pokopališču nad grobom usmiljenih sester in več družih podob na pokopališču. Prvi je Fr. Zajec napravil tudi velik doprsni kip Preširnov, ki je rabil v deželnem gledališču, ko je priredil Henrik Moric Penn, tedaj glumač, prvo Preširnovovo slovesnost v deželnem gledališču, pri kateri je v „Krstu pri Savici“ sodeloval prvikat Josip Noll. Razven tega je zdelal Fr. Zajec mnogo manjših kipov slavnih mož kranjske dežele in slovenskih pesnikov, kateri so tudi shranjeni v deželnem muzeju, tako: škofa Wolfa, Preširna, misijonarja Knoblecharja, Bleiweisa, Slomška, Barago, dr. Tomana, dr. Costa, Stritarja, sv. Cirila in Metoda itd. Fr. Zajec je bil iskren prijatelj ranjcega slikarja Johannesa Wolfa in tudi Jurija Šubica. Pred kratkim mu je umrl jako nadarjeni sin Fr. Zajec, ki je imel šele 22 let; od tega hrani frančiškanska cerkev ljubljanska v kapeli sv. Frančiška na desni strani jako krasno delo, namreč v relikvarji, postavljenem na oltarju, miniaturne podobe sedem glavnih čednostij. Tudi edini še živeči sin Ivan Zajec je jako nadarjen kipar in bode, ako ga ne zapusti pomoč prijateljev očetovih, šel na Dunaj in v Monakovo, da se tam pridobi lepi očetovi umetnosti. „Ljublj. Zv.“

Slovensko uradovanje na Štirskem. V preteklem letu se je pri okrajnem sodišču v Celji uložilo 557 zemlje-knjižnih prošenj. Pri sodišču v Gornjem gradu se je lansko leto izmed 403 zemlje-knjižnih prošenj vložilo jih 218 v slov. jeziku, zatorej čez polovico. Na vse te prošnje vpisalo se je v zemljiške knjige v slov. jeziku. Pri sodišču v Gornjem gradu se vpisuje uže 4 leta v slov. jeziku, in sicer vsako leto več.

Imenovanja. Pristav tukajšnjega deželnega sodišča Stefan Vidulič je imenovan za namestnika državnega pravdnika. — Naučni minister imenoval je g. Simona Rutarja, c. kr. profesorja v Spletu, za konservatorja spomenikov za Dalmacijo.

Občinski svet senožeški je imenoval v seji 4. marca častna občana senožeškega trga vladiko Strossmayerja in okrajnega glavarja viteza Miroslava Schwarzza.

Obnovenje dogovora z Lloydom. Stara „Presse“ pripoveda, da so dogovarjanja mej vladi in Lloydom v jako kritičnem položaji. Razlika je vedno ista in čas je, da se stvar završi, a ni še nikakršnega znamenja približanju. 3. t. m. zjutraj so se dogovarjali na Dunaji Lloydovi zastopniki z delničarji dunajskimi, in v seji, katero so imeli z vladnimi zastopniki popoldne, pokazal se je uspeh istega pogovora. Izrekli so se Lloydovi zastopniki, da jim ni moči sprejeti podpore izpod 1,400.000 gl., in tudi če se ima pretrgati dogovarjanje, vlada je izjavila, da ne more prekoračiti zneska 1,300.000 gl.

Dogovori doslej še niso pretrgani in se nadaljuje, a dvoji se, da se izvrše ugodno. Razlike so tako mnogovrstne in važne, da je prav malo upanja. Odločitev se prepusti najbrže glavnemu zboru.

„Neue Freie Presse“ misli, da je vender še mogoče, da Lloyd stavi še drugo ponudbo in da ni še vsemu konec.

Vaje v orožju. Vojno ministerstvo je določilo, da letos ni treba udeležiti se orožnih vaj niti kontrolnega zborovanja vsem onim rezervnikom pescev in lovskih batalijonov, ki so bili pri sedemdnevni vajah z novimi repetirkami.

Velika skupščina italijanskega šolskega društva „Pro Patria“ bode — „salvo casi impreveduti“ t. j. ako ne vtakne vlada svojih prstov vmes — v drugem letošnjem četrtletju v Trstu.

† **Gvido Helmpacher**, izdajatelj listov „Triester Zeitung“ in „Triester Tagblatt“, je umrl vtorek 6. t. m. dopoldne po dolgej bolezni. Pokojni je bil rojen leta 1833. v Belaku. Ostavil je vdovo in petero otrok.

Trojčke je porodila žena kurjača Caenazzija. Novorojena deca so močna in zdrava in vse tri deklice. Žena je poročena 19 let in je rodila v teh letih 18 otrok. Živi jih 8; najstarejši sin ima 13 let, najmlajši dve leti.

Požar. V ponedeljek popoldne se je vnela streha vrve tovarne v gorenjej Chiarboli. Gasilci so ogenj pogasili. Velike škode ni bilo.

Saje so se vnele v ponedeljek v dimniku hiše št. 2 ulice Fontanone. Dimnikar Ivan Regel je pogasil ogenj.

Zblaznil je 26letni dijak Ivan Trani, stanujoč v hiši št. 21 ulice Belvedere. Odveli so ga v bolnico.

Hudober sin. Zaprl so 21letnega mesarja Henrika Ovna, stanujočega v hiši št. 3. ulice Sorgente; ker je razsajal v svojem stanovanju in pretepal svojo mater.

Nastopki pijanosti. Težak Ivan Delfin se je opotekal dobro natrkan po noči proti domu. Na obrežji Sanita mu je bila ulica preozka in zavalil se je v morje. Dva mornarja sta mu pritekla na pomoč in ga zdravega spravila na kopno. Delfin se je potem takoj istreznol.

Policijsko. Neka žena je slekla na velikem trgu svoje 6 mesečno dete popolnoma do kože, položila je na kamenito mizo pred veliko kavarno ter ustopila, da prosi milostinje. Kričanje ubozege, na pol zmuzlega otroka je privabilo stražnika, ki je odvel žensko z otrokom na policijo. Baje da žena ni zdrave pameti. — Zaprli so krojača Dantega Negiotto in češljarja Josipa Ongara, ker sta v ponočnem pretepu z nožem svoja pomagaučema ranila z nožem svoja nasprotnika. — Krojača Nikolaja Komerja so napadli štirje postopači v ulici Riborgo po noči od ponedeljka na vtorek ter mu sè silo vzeli tri goldinarje gotovine in spričevalo tržaške bolnice. Enega teh malopridnežev so uže zasadiili.

Sodnijsko. Zaradi tatvine je bil obsojen 19letni težak Vekoslav Bressane na dvehmesečno ječo.

Glasba.

„Velikonočne pesmi“ zložil in prečistitemu gosp. Adolfu Harmelu, župniku v Šebreljah hvaležno poklonil Janez Laharnar organist na St. Viški Gori. — Cena 40 kr. — Natisnoli J. Blasnikovi nasledniki v Ljubljani.

Nekoliko časa sèm napredujejo Slovenci na glasbenem polji, in posebno se goji cerkvena skladba, ki se primeroma, še dovolj podpira. Vsak napredek pozdravljamo z veselim srcem, kajti le tako se množi naša glasbena literatura in na ta način upajmo, da s časom dobimo moč, ki bode proslavljala ime slovensko tudi preko skromnih naših mej.

Prejeli smo v oceno „Velikonočne pesni“, katere je uglasbil g. J. Laharnar, in radi prevzamemo ta posel z namenom, da ustrežemo ne le g. skladatelju, temveč tudi stvari samej, in sicer s pohvalo, kar je hvalevredno, a z grajo, kjer zasluži graje.

„Velikonočne pesmi“ zložene v strogo-cerkvenem duhu so lepe, kolikor se tiče melodije in stave. Harmonizacija z malimi iznimkami je pravilna, in na nekaterih mestih še celo pohvalna; glasovi so lepo spojeni; gibčnosti jim ne manjka in njih uspeh je gotov.

Ne odobravamo pa v 1. pesmi stave prvega basa, kajti njega lega je previsoka, v petji utrudljiva in poraja posilnost, ka-

